

Mark- och miljööverdomstolen

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian Ändrade bestämmelser om arbetstid för vattenverksamhet

M2022/02272

Mark- och miljööverdomstolen ser positivt på förslaget att arbetstiden för en vattenverksamhet ska kunna överstiga tio år då nuvarande reglering inte passar för vissa typer av vattenverksamheter.

Mark- och miljööverdomstolen lämnar följande synpunkter på förslaget.

Avsnitt 4 Tiden för arbete i vatten ska kunna överstiga tio år

Mark- och miljööverdomstolen tillstyrker förslaget att arbetstiden för vattenverksamhet ska få överstiga tio år om verksamheten av särskilda skäl inte kan slutföras inom tio år. Domstolen ser även positivt på att begreppen arbetstid och igångsättningstid definieras i lagtexten.

I fråga om kravet på att arbetena för vattenverksamhet ska utgöra ”ett led i en verksamhet som tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse” konstaterar domstolen att det finns ett flertal verksamheter som i och för sig är sådana att de inte kan slutföras inom tio år men som inte nödvändigtvis uppfyller kravet, t.ex. vissa täkter och dagbrott med grundvattenbortledning (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom 2021-07-05 i mål nr M 5989-19). Det bör i det fortsatta lagstiftningsarbetet övervägas om inte också den typen av verksamheter bör kunna ges en längre arbetstid än tio år.

Avsnitt 5 Obligatorisk omprövning av återstående arbeten i vatten

I en ny paragraf, 24 kap. 13 a § miljöbalken, lämnas förslag på bestämmelser om omprövning. Enligt andra stycket ska ansökan om omprövning första gången ha kommit in till tillståndsmyndigheten inom tjugo år från det att tillståndsdomen fått laga kraft. Därefter ska en ansökan om omprövning lämnas in vart tjugonde år till dess att arbetstiden löpt ut. Av författningskommentaren till paragrafen framgår att förslaget innebär att den första ansökan om omprövning kan ges in innan de tjugo åren har passerat. De efterföljande omprövningarna ska sedan lämnas in ”vart tjugonde år”. Det bör tydliggöras från vilken tidpunkt som denna frist ska räknas, t.ex. om det är tjugo år från föregående ansökan, dom eller lagakraftvunnen omprövning.

Enligt tredje stycket i föreslagen paragraf får tillståndsmyndigheten vid omprövningen under vissa förutsättningar besluta om nya eller strängare villkor eller andra bestämmelser. Sista meningen i promemorians avsnitt 5 ger intrycket att ”andra bestämmelser” endast avser regleringar i tillståndet

av mer administrativ natur, såsom bemyndiganden och förordnanden. Som den föreslagna paragrafen är utformad ser domstolen dock inga direkta begränsningar i fråga om vilken typ av villkor eller andra bestämmelser som kan komma att ändras (mer än att omprövningen endast ska avse tillståndet i den del tillståndet avser återstående arbeten för vattenverksamhet). Enligt 22 kap. 25 § miljöbalken, som innehåller bestämmelser om tillståndsdomars innehåll, benämns samtliga delar i domen ”bestämmelser”. Det kan ifrågasättas om det är avsikten att alla typer av bestämmelser ska kunna ändras, inklusive bestämmelser om ersättning (jfr 24 kap. 13 § miljöbalken).

Avsnitt 6 Utökade möjligheter att framställa anspråk på ersättning för oförutsedda skador

En underrubrik i promemorians avsnitt 6 (s. 21) har lydelsen *Anspråk på ersättning ska kunna framställas vart tjugonde år*. Att nya anspråk ska kunna framställas med det intervallet framgår inte av den föreslagna lydelsen i 24 kap. 18 a § miljöbalken.

Avsnitt 8 Följdändringar med anledning av förslagen

Såvitt framgår är de föreslagna ändringarna i 7 kap. 7 § första stycket lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet endast avsedda att vara språkliga. Den föreslagna lydelsen innebär dock att bestämmelsen blir oklar. Det kan för läsaren framstå som att frågan om ersättning får skjutas upp för att under osedvanliga förhållanden tillgodose säkerheten hos en vattenanläggning. Mark- och miljööverdomstolen förordar att den nuvarande lydelsen behålls.

Det bör övervägas om det behövs följdändringar även i andra bestämmelser som innehåller hänvisningar till 24 kap. 5, 13 och 18 §§, se t.ex. 22 kap. 2 a § och 31 kap. 21 § miljöbalken samt 7 kap. 17 § lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Avsnitt 10 Konsekvensanalys

I promemorian saknar domstolen en närmare analys av vilka verksamheter som avses omfattas av den föreslagna regleringen, liksom en uppskattning av hur många verksamhetsutövare det kan röra sig om. Prövningen av sådana mål som kommer träffas av förslagen är typiskt sett mycket mer omfattande och resurskrävande än andra mål, vilket gör att även ett litet antal verksamheter kan ha betydelse för domstolens resursbehov.

I handläggningen av ärendet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, tekniska rådet Annika Billstein Andersson samt hovrättsrådet Katarina Welin.

Föredragande har varit David Sandberg.

Ylva Osvald

David Sandberg